KOFETKE.

Isto sporočilo v slovenščini in angleščini

Kako ohraniti pomen in glas, ne da bi prevod zvenel nerodno?

DVOJEZIČNO UREJANJE

Dvojezični uredniški postopek s preverjanjem terminologije in stvarne enakovrednosti.

Viri preverjeni 24. septembra 2026.

Dvojezična stran ni le dvoje besedil, ki sta slučajno o isti temi. Gre za eno uredniško obljubo, podano dvakrat. Bralec, ki odpre slovensko različico, mora dobiti ista dejstva, omejitve, navodila in isto stopnjo gotovosti kot bralec angleške različice. Besede se ne bodo ujemale stavek za stavkom. Tudi ne bi se smele. Slovenščina in angleščina drugače razporejata informacije, drugače izražata formalnost in drugače zvenijo naravne zveze. Naloga je ohraniti sporočilo, ne pohištva izvirnega stavka.

Ta razlika je najpomembnejša pri praktičnih besedilih. Nerodna prevedba lahko ohrani vse samostalnike, vendar spremeni navodilo v predlog, izbriše pogoj ali doda gotovost, ki je izvirnik nima. Obstaja tudi tišja napaka: angleška stran se posodobi, slovenska ne, zato vsak jezik ponuja drug odgovor.

Evropska komisija prevod, primeren za namen, opiše kot prevod, ki izraža isti pomen in učinek kot izvirnik ter hkrati v ciljnem jeziku zveni naravno.**[1]** To je uporaben standard tudi za majhno organizacijo. Ne zahteva velikega sistema. Zahteva določen izvirnik, kratek zapis terminologije, primerjalni pregled in pravilo za obravnavo sprememb.

Začnite z zemljevidom sporočila

Pred prevajanjem določite, kaj mora bralec razumeti ali znati narediti. V angleškem izvirniku označite:

- odločitev, ki naj jo bralec sprejme;

- dejstva, ki morajo ostati natančna, vključno z datumi, cenami, količinami in imeni;
- pogoje, izjeme in negotovost;
- besede z opredeljenim pomenom v tem dokumentu;
- ton: praktičen, formalen, prijazen, previden ali nujen.

To ni poziv, naj dobro besedilo stisnete v preglednico. Gre za način, kako opaziti dele, ki ne smejo zdrsniti. Naslov, kot je »Dostava v petih delovnih dneh«, vsebuje obljubo. »Običajno odpošljemo hitro« je ne ohrani. Stavek »Ta vodnik je primer, ne pravni nasvet« postavlja mejo. Če drugo polovico izpustite, je slovenska izdaja samozavestnejša od angleške.

Zemljevid sporočila loči tudi dejstva iz izvirnika od lokalnih pisnih odločitev. Število **14** v roku za vračilo mora ostati **14**. Oznaka izdelka, kot je **KOF-2026-04**, mora ostati enaka znak za znakom, če se uporablja v naročilnem sistemu. Stavek okrog nje lahko spremeni obliko. Angleško lahko piše “You can return an unopened item within 14 days.” Slovensko lahko zapišemo »Neodprt izdelek lahko vrnete v 14 dneh.« V obeh je isti naslovnik, pogoj in rok. Dobesedni prevod v nenaraven besedni red ne bi pomagal nikomur.

Najprej prevedite pomen, nato besedilo preberite kot slovensko

Uporaben delovni postopek ima dve ločeni vprašanji. Prvo: ali slovenski odlomek pove vse, kar pove angleški? Drugo: bi slovenski bralec to sprejel kot običajno pisno slovenščino za

takšno stran? Če vprašanji združimo prezgodaj, nastane znana napaka: lep ciljni stavek zgladimo, še preden preverimo, ali je med tem izgubil zadržek.

Oglejte si naslednje namerno dvojezične primerjave.

Angleški izvirnik	Naravna slovenščina	Kaj mora ostati
“We use the name on your order only to arrange delivery.”	“Ime z vašega naročila uporabljamo samo za ureditev dostave.”	»samo« omejuje namen; ni okrasek.
“The illustration is a proposed direction, not a finished asset.”	“Ilustracija je predlagana smer, ne dokončan element.”	Ostane predlog, ne dokaz, da je bilo nekaj izdelano.
“Check the current terms before publishing.”	“Pred objavo preverite veljavne pogoje.”	Bralec mora preveriti veljavne pogoje; nobena različica ne obljublja dovoljenja.
“If the source is missing, mark the claim unresolved.”	“Če vir manjka, trditev označite kot nerešeno.”	Manjkajoči dokazi ne postanejo verjeten sklep.

Tabela ni frazeološki priročnik. Pokaže, zakaj zgolj dobesedno ujemanje ni dober preizkus. »Current« je v kontekstu pogojev bolje izraziti z besedo »veljavne«. Za »finished asset« je lahko primernejši »dokončan element« kot izposojen angleški produkcijski izraz. Vsebinska preverjanja so ista: namen, status, odgovornost in meja dokazov.

Angleškega tehničnega izraza ne skrivajte samo zato, ker je tuj. Resnično ime izdelka, polje API, pot datoteke in vrednost kode pustite nespremenjene, kadar bi sprememba otežila prepoznavanje ali uporabo. Prevedite oznako za bralca okoli njih. Na primer, “In the **approval_state** field, choose **pending**” lahko postane »V polju **approval_state** izberite **pending**.« Stavek je slovenski, strojno berljive vrednosti pa ostanejo uporabne.

Vodite kratek zapis terminologije

Terminološki zapis ni spomenik. Za dvojezično spletno stran se lahko začne s tabelo s petimi stolpci: angleški izraz, potrjeno slovensko poimenovanje, opredelitev ali kontekst, odgovorna oseba in datum preverjanja. Njegova vrednost je v tem, da je izbira vidna, preden pet ljudi izbere pet različnih izrazov.

Nekatere besede potrebujejo opredelitev, ker usmerjajo delo. V vodniku o AI izrazi »model«, »agent«, »delovni tok«, »vir«, »osnutek«, »odobreno« in »dovoljenje« niso neškodljive sopomenke. Delovni tok je lahko ponavljajoče se zaporedje korakov, preverjanj in predaj. Agent lahko v tem zaporedju sprejme ali usmeri odločitev. Odobritev je zabeležena odločitev pooblaščene osebe; dovoljenje pa je lahko pogodbena ali pravna zahteva. Če besedilo vseh štirih izrazov uporablja ohlapno, ga prevod ne more narediti jasnejšega.

Odločitev zapišite, kadar vpliva na razumevanje bralca. Ne zapisujte vsakega običajnega pridevnika. Kratek izmišljen zapis bi lahko bil tak:

Angleški izraz	Slovensko poimenovanje	Raba v tem vodniku
workflow	delovni tok	Določeno zaporedje korakov, preverjanj in predaj.
source	vir	Dokument, stran ali zapis, ki podpira navedeno dejstvo.
approved	odobreno	Pooblaščena oseba je sprejela zabeleženo odločitev.
draft	osnutek	Gradivo, ki se še lahko spremeni in ga ni primerno obravnavati kot končnega.

Ta zapis pospeši poznejši pregled. Pokaže tudi, kdaj ena angleška beseda potrebuje dve slovenski izbiri, ker sta njena pomena različna. To ni nedoslednost, temveč natančnost. Zapis naj navede kontekst, namesto da eno besedo vsiljuje v vsak stavek.

Dejstva, številke in navedbe potrebujejo ločen pregled

Tekoče besedilo je lahko še vedno napačno. Po jezikovnem urejanju opravite pregled stvarne enakovrednosti. Primerjajte vsak datum, znesek, enoto, odstotek, imenovano organizacijo, cilj povezave, opozorilo in oznako navedbe. Strojne oznake kopirajte,

namesto da jih pretipkavate. Decimalnega zapisa ne prilagajajte, kadar gre za sistemsko vrednost; **2026-09-24T10:30:00Z** ni bralna tipografija. V običajnem besedilu lahko lokalni zapis izboljša berljivost, vendar se vrednost ne sme spremeniti: **146.40 EUR** in **146,40 €** pomenita isti znesek samo, kadar sta številka in valuta jasni.

Navedbe ne potrebujejo le enake oznake **[2]**. Preverite, ali slovenski stavek izraža isto ozko trditev kot angleški in ali povezani vir to trditev podpira. Gradivo Komisije o ocenjevanju kakovosti obravnava neupravičene izpuste ali dodatke kot napake točnosti ter zahteva pravilno preverjanje in navajanje sklicev in izrecnih ali neizrecnih navedkov iz objavljenih dokumentov.**[2]** To je uporabno uredniško pravilo tudi zunaj institucionalnega prevajanja: navedba mora potovati s trditvijo, ki jo podpira, ne postati okrasna opomba na koncu odstavka.

Vrstice z viri naj ostanejo enake v obeh izdajah, kadar so bibliografski zapisi. Uradni angleški naslov dokumenta ni bralno besedilo, ki bi potrebovalo doma narejen slovenski naslov. Razlaga okoli njega se prevede; identiteta vira naj ostane primerljiva.

Izmišljena posodobitev strani izdelka

Predstavljajte si izmišljeni keramični studio Glineni Krog, ki pripravlja slovensko in angleško stran za majhno skodelico. Angleški izvirnik pravi:

> The cup is made in small batches. The glaze may vary slightly from the photographs. Dispatch is available after payment is confirmed.

Hiter prevod bi lahko “may vary” spremenil v trditev, da se glazura razlikuje, “after payment is confirmed” pa v »po naročilu«. To nista slogovni spremembi. Prva odstrani negotovost, druga spremeni pogoj odpreme.

Uredniški par zapiše zemljevid sporočila:

Element	Angleški izvirnik	Slovensko preverjanje
trditev o proizvodnji	made in small batches	»izdelana v majhnih serijah« ohrani omejeno trditev o proizvodnji
sprememba	may vary slightly	»se lahko nekoliko razlikuje« ohrani možnost in stopnjo
primerjava	from the photographs	»od fotografij« ohrani primerjalno točko
pogoj odpreme	after payment is confirmed	»po potrditvi plačila« ohrani pogoj

Končna slovenska različica lahko glasi: »Skodelica je izdelana v majhnih serijah. Glazura se lahko nekoliko razlikuje od fotografij. Odpošljemo jo po potrditvi plačila.« Ni zrcalna podoba angleške slovnice. Prenese pa isto obljubo in iste omejitve.

Predpostavimo, da studio zamenja ponudnika plačil. Sprememba izvirnika ne pomeni »posodobite obe strani enkrat pozneje«. Zapis spremembe navede prizadeti stavek, revizijo angleškega izvirnika, revizijo slovenske izdaje, osebo, ki je preverila stvarno enakovrednost, in datum. Stran se objavi šele, ko obe jezikovni različici kažeta na isti dejanski plačilni pogoj. To je vsakdanje delo. Prav tam se dvojezično zaupanje pridobi ali izgubi.

Pregledujte v dveh smereh

Praktični pregled ima dva načina. Dvojezična revizija primerja izvirnik in prevod glede popolnosti in točnosti. Enojezični pregled bere samo slovensko izdajo zaradi jasnosti, registra in nerodnih zvez. Komisija razlikuje enako: revizija je dvojezična primerjava, pregled pa enojezično preverjanje jasnosti, tona in primernosti za predvideno občinstvo.[1]

Pri kratkem dokumentu lahko obe preverjanji opravi ista oseba, vendar ju opravite ločeno in pustite viden kontrolni seznam. Kratek seznam lahko vpraša:

1. Ali v obeh različicah obstajajo vsi naslovi, odstavki, primeri, seznami, tabele in opozorila?
2. Ali se ujemajo količine, imena, povezave, pogoji in navedbe?
3. Ali so opredeljeni izrazi dosledno uporabljeni v navedenem kontekstu?

4. Ali slovenska različica zveni, kot da je bila napisana za svoje bralce, ne mehansko prenesena iz angleščine?
5. Ali je poznejša angleška sprememba pustila prevod zastarel?

Ta seznam ne potrjuje, da je prevod pravno zadosten, pregledan s strani rojenega govorca ali primeren za vsak trg. Občutljivost in tveganje določata, koliko strokovnega pregleda potrebuje dokument. Smernice Komisije uporabljajo pristop, ki temelji na tveganju: besedila z večjimi posledicami napak potrebujejo izkušenejše prevajalce in obsežnejša preverjanja.[1] Opis izdelka, varnostno navodilo in pogodbena klavzula ne bi smeli dobiti enake stopnje pregleda.

Naj bo enakovrednost ponovljiva

Namen dvojezičnega postopka ni, da vsaka stran nastaja počasi. Namen je, da sprememba ni odvisna od spomina ene osebe. Ohranite en angleški izvirnik, določite slovensko različico, ki iz njega izhaja, in vsaki izdaji dodelite skupno oznako revizije. Ko se izvirnik spremeni, slovensko izdajo označite za primerjavo, preden jo predstavite kot veljavno.

Že majhna kartica izdaje zadošča:

```
Sporočilo: plačilni pogoj na strani za skodelico
Angleški izvirnik: EN-17
Slovenska izdaja: SL-17
Preverjena terminologija: payment / plačilo
Stvarna enakovrednost: preverjena so imena, pogoj, povezava
in datum
Bralni pregled: preverjeno slovensko besedilo
Odprta postavka: ni
```

Kartica beleži postopek, ne dokazuje, da so stranke stran razumele ali da jo je potrdil prevajalec. Omogoča naslednji pregled. Če je postavka odprta, to navedite na kartici, namesto da nedokončano primerjavo tiho obravnavate kot končano delo.

Naravna slovenščina in zvest angleški izvirnik si ne nasprotujeta. Sta polovici iste zahteve. Dvojezična stran deluje, kadar vsak bralec dobi razumljivo besedilo z enakimi obljubami, omejitvami in dokazi. Za to potrebujemo več kot prevajalsko programsko opremo in manj kot zapleteno birokracijo: stabilen izvirnik, premišljene izraze, stvarno primerjavo in resnično končno branje.

Viri

Številke virov veljajo za ta vodnik. Povezave vodijo do izvirnih dokumentov. Pred uporabo preverite besedilo, pogoje uporabe in razpoložljivost storitev.

[1] European Commission — Translation quality

https://translation.ec.europa.eu/languages-and-translation-european-commission/translation-quality_en

[2] European Commission DG Translation — Translation quality evaluation

https://commission.europa.eu/system/files/2024-02/DGT_Translation_quality_evaluation_Info%20pack_for_FL_contractors_27.02.2024.pdf